

Epistolele scrise de Pavel în temniță

Îndrumar de studiu

LECTȚIA
PATRU

PAVEL ȘI FILIMON

THIRD MILLENNIUM
MINISTRIES

Biblical Education. For the World. For Free.

Pentru materiale video, suporturi de curs și alte resurse, vizitați Third Millennium Ministries la adresa thirdmill.org.

CUPRINS

Schemă	2
Notițe	4
Întrebări recapitulative	26
Întrebări aplicative	30

Cum se folosește această lecție și acest îndrumar de studiu

- **Înainte de urmărirea lecției filmate**
  - **Pregătire** — Terminați toate lecturile recomandate.
  - **Programați-vă pauze** — Analizați schema și codurile de timp pentru a stabili unde să începeți și unde să terminați o anumită porțiune a lecției. Lecțiile IIMM au foarte multe informații, așa că s-ar putea să doriți să vă programați niște pauze. Acestea ar trebui programate la titlurile importante din schemă.
- **Când urmăriți lecția filmată**
  - **Notițe** — Folosiți secțiunea Notițe pentru a urmări lecția și a lua notițe suplimentare. Mare parte a ideilor principale sunt deja rezumate în notițe, dar asigurați-vă că adăugați la ele propriile notițe. Ar trebui să adăugați și informații detaliate care să vă ajute să vă amintiți, să descrieți și să susțineți ideile principale.
  - **Opriti/rulați din nou porțiuni din lecție** — S-ar putea să vă fie de folos să opriti sau să rulați din nou filmul în anumite puncte pentru a lua notițe suplimentare, a recapitula concepte dificile sau a discuta puncte de interes.
- **După urmărirea lecției filmate**
  - **Întrebări recapitulative** — Răspundeți la întrebările recapitulative în spațiul corespunzător. La întrebările recapitulative ar trebui să se răspundă individual, nu în grup.
  - **Întrebări aplicative** — Întrebările aplicative sunt indicate pentru teme scrise sau ca subiecte pentru discuții în grup. Pentru teme scrise, se recomandă ca răspunsurile să nu depășească o pagină

Schema lecției

- I. Introducere (0:27)
- II. Contextul (1:56)
  - A. Persoanele (2:59)
    - 1. Filimon (3:31)
    - 2. Onisim (6:23)
    - 3. Martorii (9:12)
  - B. Problema (11:53)
  - C. Medierea (17:37)
    - 1. Petiția lui Onisim (18:05)
    - 2. Încuviințarea lui Pavel (20:56)
- III. Structura și conținutul (26:52)
  - A. Salutările (28:50)
  - B. Mulțumirile (29:59)
  - C. Rugămintea (32:48)
    - 1. Pavel ca apărător (33:45)
    - 2. Onisim ca petiționar (37:16)
    - 3. Filimon ca stăpân (40:55)
    - 4. Dumnezeu ca Stăpânitor(43:25)
    - 5. Rugămintea (45:32)
    - 6. Încrederea (53:01)
  - D. Salutările de încheiere (54:53)
- IV. Aplicarea actuală(55:54)
  - A. Răspunderea în fața altora(57:26)
  - B. Compasiunea (1:2:59)
    - 1. Bunătatea (1:4:34)
    - 2. Mijlocirea (1:6:39)
  - C. Împăcarea (1:8:32)
- V. Concluzie (1:13:39)

Notițe

I. Introducere

II. Contextul

A. Persoanele

1. Filimon

Filimon — partenerul lui Pavel în lucrarea evangheliei și gazda bisericii locale.

Se pare că Filimon îl cunoștea de mult timp pe Pavel și că între ei se formase o puternică legătură.

Filimon îi datora multe lui Pavel.

Nu știm cum au devenit prieteni Pavel și Filimon. Însă se cunoșteau foarte bine.

2. Onisim

Onisim — sclavul lui Filimon și membru în gospodăria acestuia; inițial nu fusese credincios.

Pavel l-a numit pe Onisim fiul său fiindcă el îl adusese la credința în Hristos și fiindcă ajunsese să-l iubească ca un tată.

3. Martorii

Pavel a menționat un număr de alți coloseni în scrisoarea către Filimon:

- Apfia
- Arhip
- Epafra

Pavel s-a așteptat ca ei să fie martori în apelul său către Filimon pentru Onisim.

Epafra era foarte interesat să se asigure că Filimon va răspunde cum se cuvine scrisorii lui Pavel.

B. Problema

„Onisim“ derivă din cuvântul grecesc care înseamnă „folositor“ sau „profitabil.“
Însă Onisim fusese un sclav nefolositor sau neprofitabil.

Este posibil ca Onisim să-i fi produs pierderi semnificative lui Filimon.

Sub legea romană, stăpânul avea dreptul să-și pedepsească sclavii cu severitate, chiar și cu bătăi crunte. Onisim a fugit de frică.

Dumnezeu a avut un motiv pozitiv pentru a îngădui această situație.

Legea îngăduia sclavilor să-și părăsească stăpânii pentru o vreme, ca să găsească un avocat sau mediator.

Dacă Onisim a fugit pentru a-i cere lui Pavel să fie avocatul și mediatorul lui în fața lui Filimon, nu era fugar.

C. Medierea

1. Rugămintea lui Onisim

Unii savanți conchid că Onisim căuta să înceapă o viață nouă, departe de Filimon, și că l-a întâlnit pe Pavel din întâmplare.

Scriptura ne oferă anumite detalii care sugerează că Onisim l-a căutat pe Pavel ca să-i fie avocat.

- Onisim știa unde e Pavel — biserica din Colose sponsorizase misiunea lui Epafra de a avea grijă de Pavel în temniță.
- Onisim a căutat să se întâlnească cu Pavel.
- Onisim a căutat sprijinul lui Pavel.

Pavel i-a scris lui Filimon numai după ce Onisim îi devenise drag:

- Pavel l-a convertit pe Onisim la creștinism.
- Onisim i-a slujit lui Pavel în temniță.

2. Încuviințarea lui Pavel

Filimon avea dreptul de a-l pedepsi pe Onisim. Așadar, Pavel l-a apărat pe Onisim în temeiul îndurării.

Persoanele cu autoritate evlavioasă dau pedepse potrivite deoarece așa este corect.

La început, Onisim a rămas cu Pavel pentru a-l convinge pe apostol de bunele sale intenții. În acest timp:

- Pavel i-a vestit evanghelia lui Onisim.
- Duhul Sfânt l-a adus pe Onisim la credința în Hristos.

Onisim ar fi putut rămâne cu Pavel fără a deveni fugar.

- Din punct de vedere moral, aceasta nu ar fi fost cea mai bună soluție.
- Valorile creștine ale carității și împăcării cereau să se întoarcă la Filimon.

III. Structura și conținutul

Filimon este singura epistolă canonică a lui Pavel care nu se axează pe învățătură. În Filimon, Pavel a scris ca avocat, nu ca învățător.

Filimon este cea mai personală scrisoare a lui Pavel, exprimând grija sa profundă atât pentru Onisim, cât și pentru Filimon, și făcând cereri care porneau de la prietenia lor.

A. Salutările (1-3)

Pavel este autorul principal al scrisorii. Scrisoarea venea și din partea lui Timotei.

Filimon este destinatarul principal al scrisorii, iar alți câțiva trebuiau să fie martori ai scrisorii.

B. Mulțumirile (4-7)

Pavel a mulțumit Domnului pentru felul în care își binecuvântase Filimon tovarășii de credință din Colose.

Dumnezeu îi iubește și îi iartă pe toți credincioșii. Pavel i-a încurajat pe coloseni:

- Să reflecte aceeași dragoste uni față de alții
- Să se îngăduie cu răbdare unii pe alții când li se greșește
- Să ierte dacă au motiv de nemulțumire, în loc să ceară o despăgubire

C. Rugămintea (8-21)**1. Pavel ca apărător**

Pavel avea autoritatea de a-i porunci lui Filimon să facă ce e corect. Însă el i-a scris așa încât să-i trezească mila și grija.

Pavel a vorbit ca un bătrân slab care are nevoie de ajutor.

Pavel voia ca Filimon să reacționeze la această problemă cu o autentică dragoste creștină.

- Compasiune pentru un bătrân aflat în temniță
- Compasiune pentru fratele nou convertit în Hristos, care i-a slujit

2. Onisim ca petiționar

Pavel a explicat relația dintre el și Onisim.

Joc de cuvinte în Filimon 11-13:

- Onisim era „nefolositor“ (a-chrestos)
- Când era „fără Hristos“ (a-christos)
- El a devenit foarte „folositor“ (chrestos)
- Când L-a primit pe „Hristos“ (christos) ca Domn

Onisim lua locul lui Filimon în slujirea față de Pavel.

Onisim se întorcea în Colose pentru a-l ruga pe Filimon să fie îndurător:

- Nădăjduind în împăcare
- Sperând să fie eliberat

3. Filimon ca stăpân

Filimon avea autoritate asupra lui Onisim.

Pavel voia ca Filimon să hotărască singur să facă ceea ce e corect.

Pavel credea că o împăcare voluntară între cei doi bărbați le-ar face relația frățescă în Hristos cu mult mai puternică.

4. Dumnezeu ca Stăpânitor

Pavel a chibzuit la binele mai mare pe care l-ar putea scoate Dumnezeu din păcatul lui Onisim, dacă Filimon îi va asculta cererea.

Pavel a sugerat că Dumnezeu orchestrase evenimentele pentru a-i aduce în conflict pe Onisim și Filimon pentru ca:

- Onisim să fie forțat să caute sprijinul lui Pavel
- Onisim să fie adus la credința în Hristos
- Onisim să fie împăcat cu Filimon ca un egal în Domnul

5. Rugămintea

Pavel l-a rugat pe Filimon să-l ierte pe Onisim.

Pavel s-a oferit pe sine ca înlocuitor al lui Onisim în cazul în care Filimon hotăra să ceară o plată sau o recompensă pentru sclavul său.

Pavel stătea în fața lui Onisim ca tată și protector:

- Ocrotindu-l de Filimon
- Dând motive pentru care Filimon să fie milostiv de dragul lui Pavel

Credința creștină nu cere tuturor stăpânilor creștini să-și elibereze sclavii credincioși.

- Libertatea este preferabilă sclaviei (1 Cor. 7:21).
- Relația dintre sclav și stăpân se poate desfășura în moduri care sunt atât evlavioase, cât și benefice tuturor părților.
- Tratarea sclaviei într-un mod demn de Hristos.

6. **Încrederea**

Pavel credea că Filimon va face așa cum i-a cerut.

Scriptura nu consemnează răspunsul lui Filimon și nu ne spune ce s-a întâmplat cu Onisim.

D. Salutările de încheiere (22-25)

Pavel se aștepta să fie eliberat din temniță destul de curând și l-a rugat pe Filimon să-i pregătească o odaie.

Epafra a servit ca martor îndepărtat al soluționării de către Filimon a chestiunii legate de Onisim.

IV. Aplicarea actuală

Epistola lui Pavel către Filimon ne arată cum și-a aplicat Pavel teologia în propria viață.

Medierea făcută de Pavel între Onisim și Filimon corespunde învățăturii sale din alte epistole, cum ar fi Coloseni și Efeseni.

A. Răspunderea în fața altora

Pavel a chemat mai multe persoane ca să-l încurajeze pe Filimon să facă ce e corect.

Este înțelept să ne expunem viața la părăția împărăției luminii pentru ca să fim împiedicați să păcătuiim.

În Vechiul Testament, Domnul a folosit în mod uzual posibilitatea rușinii pentru a-și motiva poporul să facă ceea ce e corect.

- Habacuc 2:16
- Ezechiel 7:18

O cale prin care biserica poate să ne facă să dăm socoteală este aceea ca credincioșii să rămână în părăție strânsă.

Pavel nu a accentuat rușinea când i-a vorbit lui Filimon, deoarece Filimon nu ducea o viață rușinoasă.

Noi trebuie să fim răspunzători unii în fața altora prin supunerea reciprocă pe care toți credincioșii trebuie să o aibă unii față de alții.

Biserica poate preveni păcatul și încuraja faptele bune:

- Arătându-și dezaprobarea pentru păcat
- Oferind încurajare
- Supunându-se sfatului înțelept al bisericii

B. Compasiunea

Pavel ne-a încurajat să imităm compasiunea lui Hristos prin lauda, învățătura și exemplul personal din scrisoarea pe care i-a scris-o lui Filimon.

1. Bunătatea

Creștinii din ziua de azi trebuie să fie mișcați de milă și dragoste pentru cei din biserică, răspunzând nevoilor lor în măsura în care au posibilitatea.

2. Mijlocirea

Mijlocirea poate fi simplă, ca o exprimare a opiniei, fără vreun risc personal, care întoarce circumstanțele în favoarea altuia.

Mijlocirea poate fi atât de intensă, încât cineva să-și dea viața pentru a-l proteja pe un vinovat.

Creștinii din ziua de azi sunt chemați să mijlocească pentru alți credincioși.

C. Împăcarea

Împăcarea este:

- Crearea unității și dragostei acolo unde a existat ostilitate
- Înrădăcinată în iertare și îndurare
- Păstrată prin răbdare și îndelungă răbdare

Pavel a insistat că atât Onisim, cât și Filimon aveau obligația:

- Să-și restabilească relația
- Să se îmbrățișeze unul pe altul ca frați în Hristos, fără să-și poarte pică

Fiindcă suntem uniți cu Hristos, toți suntem iertați și binecuvântați. Așadar, nu avem niciun temei pentru a avea resentimente sau a refuza să ne împăcăm cu vreun credincios.

Împăcarea între credincioși ar trebui să fie o prioritate principală în biserica din ziua de azi.

V. Concluzie

3. Rezumați medierea făcută de Pavel între Filimon și Onisim.

4. Cum ne ajută cunoașterea contextului scrisorii lui Pavel către Filimon să înțelegem modul în care a scris?

5. De ce a dat Pavel mulțumiri în versetele 4-7?

6. Descrieți cele șase aspecte ale petiției lui Pavel din versetele 8-21.

7. Rezumați principalele caracteristici ale structurii și conținutului scrisorii.

8. Cum a anticipat epistola lui Pavel prezența răspunderii în rândul creștinilor?

9. Descrieți două aspecte ale compasiunii accentuate de Pavel ca importante în relațiile noastre cu creștinii.
10. Cum a pledat Pavel pentru împăcarea dintre Onisim și Filimon?

11. Rezumați trei moduri principale în care se aplică bisericii învățătura dată de Pavel lui Filimon.

Întrebări aplicative

1. Ce tipuri de probleme necesită adeseori medierea unei terțe părți? Ați avut vreodată o problemă care a necesitat medierea?
2. Cu care persoană din această scrisoare vă identificați cel mai mult: Pavel, Filimon sau Onisim? De ce?
3. Pavel a pledat pentru Onisim și a luat asupra sa un potențial cost prin faptul că l-a apărat în fața lui Filimon. Cine a pledat pentru voi? Pentru a cui cauză ar trebui să pledați voi?
4. Ce a inspirat pledoaria lui Pavel pentru Onisim?
5. Pavel a recunoscut că Dumnezeu lucrează chiar și în mijlocul conflictului și al vrajbei. În ce mod s-a adeverit acest lucru în experiența voastră?
6. Pavel a făcut apel la prietenul său Filimon în temeiul îndurării. De ce a adoptat această strategie? Ce vi se pare mai ușor de făcut: să apelați la îndurare sau să pretindeți?
7. Cum a adus iertarea împăcare în viața voastră?
8. Onisim și Filimon au trebuit să-și asume responsabilitatea pentru a-și reface relația. Există vreo responsabilitate pe care trebuie să v-o asumați pentru a aduce împăcarea într-o relație ruptă?
9. Care este cel mai semnificativ lucru pe care l-ați înțeles din acest studiu?